

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟΣ

2013

Σύνταξη: Σμήναρχος Μηχανικός Γεώργιος Δρόσος, MSc DIC

Απόστολος Νικολόπουλος, Δρ. Χημικός Μηχανικός

Σχεδίαση Εξωφύλλου: Σμηναγός (ΜΕ) Έλενα Παπάζογλου

Οργάνωση - Συντονισμός - Επιμέλεια: Τμήμα Υποδομής ΥΠΕΘΑ [της Διεύθυνσης Στρατιωτικής και Τεχνολογικής Υποστήριξης (ΔΙΣΤΥ) της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικού Σχεδιασμού και Υποστήριξης (ΓΔΟΣΥ) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ)]

Φωτογραφικό Υλικό: Γενικά Επιτελεία (ΓΕ) και ΓΔΟΣΥ

Δημιουργικό - Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία: Τυπογραφείο Ελληνικού Στρατού (ΤΥΕΣ)

Copyright ©: 2013, Τμήμα Υποδομής ΥΠΕΘΑ, <http://www.greenarmedforces.mil.gr>

ISBN: 978-618-80914-0-5

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή εκμετάλλευσή του, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2121/1993 και τις διεθνείς συμβάσεις. Επίσης, απαγορεύεται η αναπαραγωγή της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικά όλης της αισθητικής εμφάνισης του έργου με οποιεσδήποτε μεθόδους, σύμφωνα με το ν.2121/1993.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟΣ

2013

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η παρούσα έκδοση του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ) αποτελεί ένα ακόμα βήμα στην προσπάθεια για ανάπτυξη ενός ανοικτού περιβαλλοντικού προφίλ των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ).

Η «Πράσινη Βίβλος» του ΥΠΕΘΑ περιλαμβάνει τις κυριότερες περιβαλλοντικές δράσεις του Υπουργείου, τόσο τις κατά του παρελθόντος έτους υλοποιηθείσες και συνεχιζόμενες εντός του τρέχοντος, όσο και τις νέες προγραμματιζόμενες που έχουν αρχίσει ή σχεδιάζονται. Μέσα από αυτές αναδεικνύεται η εντατικοποίηση της προσπάθειας του Υπουργείου για αναβάθμιση της περιβαλλοντικής συνείδησης του προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων, για ενίσχυση της προστασίας του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, για αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και για εξοικονόμηση ενέργειας. Η προσπάθεια αυτή έχει ως στόχο τη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής και ενεργειακής διαχείρισης σε όλες τις δραστηριότητες των ΕΔ, ενσωματώνοντας τις αρχές Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Φωτεινή Γεννηματά
Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Άμυνας

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	ΣΕΛΙΔΑ
Ένοπλες Δυνάμεις και Βιώσιμη Ανάπτυξη	9
Κύριες Υλοποιηθείσες και Συνεχιζόμενες Δράσεις	17
Κύριες Νέες Υλοποιούμενες ή Προγραμματιζόμενες Δράσεις	67
Πρόσκληση σε Κοινή Βελτιστοποιημένη Προσπάθεια	71

ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι Ένοπλες Δυνάμεις, ως φορέας εθνικής άμυνας και εξωτερικής ασφάλειας, έχουν ως αποστολή να προασπίζονται την εδαφική ακεραιότητα της χώρας και τα εθνικά της συμφέροντα. Παράλληλα, αναπτύσσουν και κοινωνική δραστηριότητα, η οποία εκφράζεται τόσο με δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος, όσο και με δράσεις υποστήριξης του κοινωνικού συνόλου.

Στο πλαίσιο αυτό, οι ΕΔ εκπαιδεύονται και επιχειρούν λαμβάνοντας πάντοτε υπ' όψιν τη διαφύλαξη των φυσικών πόρων της χώρας και την αποφυγή της ρύπανσης του περιβάλλοντος. Σε αυτές τις παραμέτρους προστίθεται ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια η ορθή ενεργειακή διαχείριση και η αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ).

Για τον λόγο αυτόν, και διατηρώντας το επιχειρησιακό έργο ως πρώτη προτεραιότητα, οι ελληνικές ΕΔ αναπτύσσουν σημαντικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές πρωτοβουλίες, ακολουθώντας το τρίπτυχο κοινωνικής ευθύνης:

Η ισχύουσα Περιβαλλοντική Πολιτική (ΠΠ) του ΥΠΕΘΑ, που εγκρίθηκε το 2007, ενσωματώνει στις λειτουργικές και επιχειρησιακές δραστηριότητες των ΕΔ το σεβασμό για το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους της χώρας, με σκοπό την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη εκτέλεση της αποστολής τους.

Σκοπός της στρατηγικής αυτής είναι να κάνει πράξη τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης σε κάθε δραστηριότητα των ΕΔ, μέσω ενός στρατηγικού σχεδίου που βασίζεται στους παρακάτω πυλώνες:

- Δόμηση νέου μοντέλου διοίκησης και ηγεσίας με ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής ηθικής και των αρχών της περιβαλλοντικής διοίκησης

- Περιβαλλοντική εκπαίδευση
- Δημιουργία δεσμών εμπιστοσύνης με την κοινωνία
- Αποδοτικότερη διαχείριση εγκαταστάσεων και μέσων
- Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των επιχειρησιακών και λειτουργικών δραστηριοτήτων

Κατευθυντήριος άξονας των περιβαλλοντικών δράσεων των ΕΔ είναι η ΠΠ του ΥΠΕΘΑ, η οποία στηρίζεται στις εξής τέσσερις (4) αρχές:

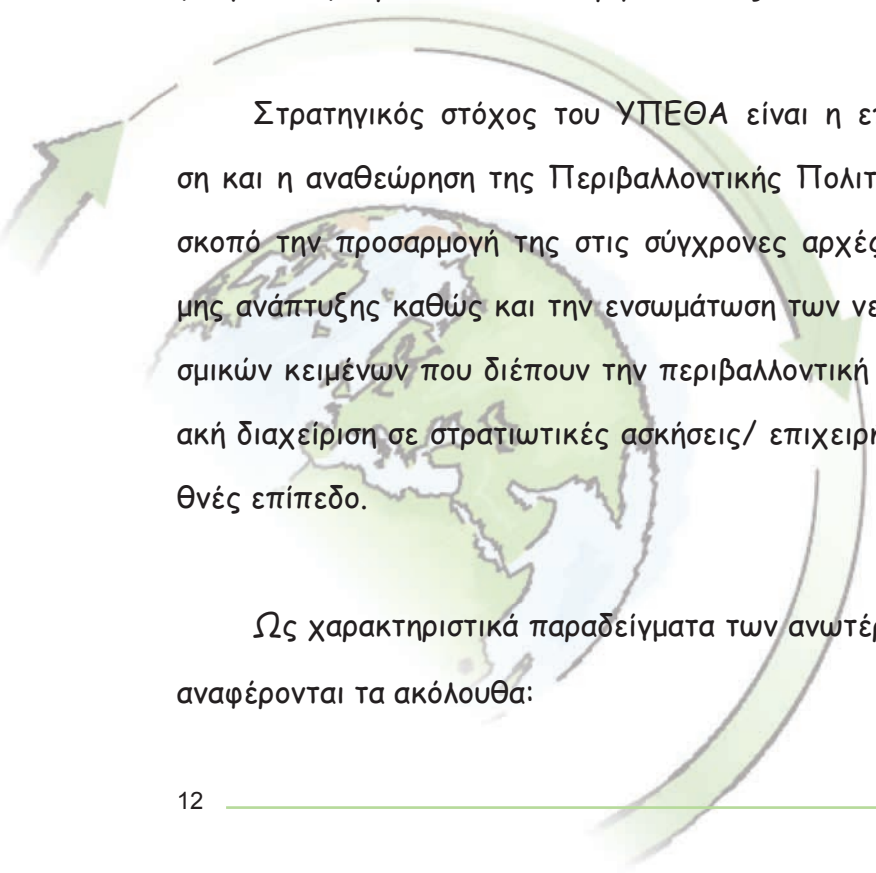

Στην εναρμόνιση, που αφορά στην ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στη λειτουργία των ΕΔ.

Στην πρόληψη, που αφορά στη λήψη των απαραίτητων προληπτικών περιβαλλοντικών μέτρων.

Στην αποκατάσταση, που αφορά στη λήψη, όπου δεν κατέστη εφικτή η πρόληψη, ενδεδειγμένων μέτρων περιορισμού των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Στη διατήρηση, που αφορά στην ελεγχόμενη χρήση των φυσικών πόρων και ενέργειας και στη διαφύλαξη των υποδομών με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος.

Στρατηγικός στόχος του ΥΠΕΘΑ είναι η επικαιροποίηση και η αναθεώρηση της Περιβαλλοντικής Πολιτικής του, με σκοπό την προσαρμογή της στις σύγχρονες αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης καθώς και την ενσωμάτωση των νεώτερων θεσμικών κειμένων που διέπουν την περιβαλλοντική και ενεργειακή διαχείριση σε στρατιωτικές ασκήσεις/ επιχειρήσεις σε διεθνές επίπεδο.

Ως χαρακτηριστικά παραδείγματα των ανωτέρω κειμένων αναφέρονται τα ακόλουθα:

α. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας (ΕΟΑ, European Defence Agency-EDA), αναφέρονται τα υπό διαμόρφωση (Ιούνιος 13) "Vision and Strategy" (Όραμα και Στρατηγική) της πρωτοβουλίας του "Military Green", σύμφωνα με τα οποία: *"Military Green will act as a European driver for effective and sustainable defence and crisis management, through proactively increasing energy and environmental responsibility"*.

β. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), αναφέρεται το "EU Military Concept on Environmental Protection and Energy Efficiency during EU-led Operations" (Γενικό Σχέδιο επί Θεμάτων Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Στρατιωτικές Επιχειρήσεις υπό την καθοδήγηση της ΕΕ).

γ. Σε επίπεδο Βορειοατλαντικής Συμμαχίας (ΝΑΤΟ), αναφέρεται το "MC 469 - NATO Military Principles and Policies for Environmental Protection" (Πολιτική και Αρχές ΝΑΤΟ επί Θεμάτων Περιβάλλοντος).

δ. Επίσης, ενδεικτικά παρατίθενται ορισμένες Συμφωνίες Τυποποίησης (Standardisation Agreements, STANAG's), οι οποίες έχουν εκδοθεί από το NATO και απευθύνονται στα Κράτη- Μέλη του:

STANAG 7141 - Joint NATO Doctrine For Environmental Protection During NATO Led Military Activities,

STANAG 2583 - Environmental Management Systems in NATO Operations,

STANAG 2582 - Best Environmental Protection Practices for Military Compounds in NATO Operations,

STANAG 2581 - Environmental Protection Standards & Norms for Military Compounds in NATO Operations.

Εικόνα 1: Στρατιωτικές επιχειρήσεις

Εικόνα 2: Στρατιωτικές επιχειρήσεις

Η Βιώσιμη (ή Αειφόρος) Ανάπτυξη εμφανίστηκε ως όρος με τη σημερινή του απόδοση το 1987, ως πόρισμα των εργασιών της World Commission on Environment and Development (WCED), γνωστή και από το όνομα της Προέδρου της, ως Επιτροπή Bruntland.

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη, βασισμένη σε τρεις πυλώνες, την οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον, υιοθέτησε την αρχή ότι οι αναπτυξιακές δραστηριότητες του «σήμερα», πρέπει όχι μόνο να μην υποθηκεύουν τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να ζήσουν, αλλά ταυτόχρονα να παραδίδουν σε αυτές ένα καλύτερο

περιβάλλον, μια πιο δίκαιη κοινωνία και ένα πιο εύρωστο οικονομικό σύστημα.

Για την υλοποίηση των ανωτέρω, το ΥΠΕΘΑ έχει αναπτύξει **ολοκληρωμένο Στρατηγικό Σχεδιασμό στους Τομείς Περιβάλλοντος και Ενέργειας**, ο οποίος έχει εγκριθεί (Ιανουάριος 2013) από την Πολιτική Ηγεσία.

Ο υπόψη Στρατηγικός Σχεδιασμός περιλαμβάνει Δείκτες Αποτελεσματικότητας και Αποδοτικότητας και εμπεριέχει την προοπτική υλοποίησης ευρέως φάσματος δράσεων, ενσωματώνοντας τις σύγχρονες διεθνείς τάσεις και καινοτομίες στη βάση μιας ολιστικής προσέγγισης για περιβαλλοντική ασφάλεια, βιώσιμη ενέργεια και εκτίμηση κύκλου ζωής.

ΚΥΡΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΘΕΙΣΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Οι κύριες υλοποιηθείσες περιβαλλοντικές δράσεις του ΥΠΕΘΑ του περασμένου έτους (2012), που συνεχίζονται επιτυχώς και κατά το τρέχον έτος (2013), είναι οι ακόλουθες:

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής διαχείρισης των ΕΔ, εφαρμόζεται ευρύτατα η χωριστή συλλογή αποβλήτων, με έμφαση σε εκείνα τα οποία υπόκεινται σε εναλλακτική διαχείριση. Σημαντική είναι η διάδοση των «μπλε κάδων» για τα απόβλητα συσκευασιών, υπό την προϋπόθεση ότι ο τοπικός Δήμος συνεργάζεται με το αντίστοιχο Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης. Ιδιαίτερη διαχείριση προβλέπεται για όλα τα ρεύματα αποβλήτων για τα οποία υφίστανται τα αντίστοιχα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης, ενώ, όπου είναι εφικτό, επιτυγχάνονται ανταποδοτικά οφέλη.

Επίσης, τα επικίνδυνα απόβλητα παραδίδονται σε αδειοδοτημένες ιδιωτικές εταιρείες, κατόπιν δημόσιων διαγωνισμών, για την περαιτέρω διαχείρισή τους.

Σημειώνεται ότι για την εφαρμογή της διαχείρισης αποβλήτων έχουν εκδοθεί διαταγές από τα Γενικά Επιτελεία (ΓΕ) προς τους υφιστάμενους Μείζονες Σχηματισμούς, για την παροχή κατευθύνσεων και ειδικών οδηγιών για την ορθή διαχείριση των αποβλήτων.

Εικόνα 3: Συλλογή αποβλήτων συσκευασιών από «μπλε κάδους»

Εικόνα 4: Η ανακύκλωση αποτελεί προτεραιότητα της περιβαλλοντικής διαχείρισης των ΕΔ.

Εικόνα 5: Εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων

Εικόνα 6: Εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων

Εικόνα 7: Εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων

Εικόνα 8: Εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΙΟ-ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Με πρωτοβουλία του ΥΠΕΘΑ, έχει ενταχθεί η Λέσχη Αξιωματικών Ενόπλων Δυνάμεων (ΛΑΕΔ) στο πιλοτικό πρόγραμμα διαχείρισης χωριστά συλλεγέντων βιο-αποβλήτων του Δήμου Αθηναίων, το οποίο χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα LIFE+ ("Athens Biowaste"). Επιπλέον εξετάζεται προώθηση της συνεργασίας για τη διαχείριση βιο-αποβλήτων και σε άλλες Μονάδες των ΕΔ, αρχικά εντός ορίων Δήμου Αθηναίων (Στρατόπεδο Παπάγου και Στρατιωτικά Νοσοκομεία).

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην αντίστοιχη νομοθεσία, η συλλογή των Επικίνδυνων Αποβλήτων Υγειονομικών Μονάδων υλοποιείται με ευθύνη των Στρατιωτικών Νοσοκομείων, ενώ η μεταφορά και η περαιτέρω διαχείρισή τους εκτελείται από αδειοδοτημένες ιδιωτικές εταιρείες, μετά από δημόσιους διαγωνισμούς και την υπογραφή σχετικών συμβάσεων με τους αναδόχους του έργου.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΒΛΑΠΤΟΥΝ ΤΗ ΣΤΙΒΑΔΑ ΤΟΥ ΟΖΟΝΤΟΣ [ODS]

Οι ΕΔ εφαρμόζουν τις διατάξεις του Κανονισμού 1005/2009 αναφορικά με τη χρήση των ODS, καταβάλλοντας κάθε δυνατή προσπάθεια για τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων απόσυρσης των εφαρμογών που διαθέτουν τις εν λόγω ουσίες, όπως καθορίζονται στον Κανονισμό 744/2010.

ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ

Στις θαλάσσιες εγκαταστάσεις των ΕΔ, υφίστανται σχέδια

αντιμετώπισης θαλάσσιας ρύπανσης, τα οποία προβλέπουν τα μέτρα πρόληψης θαλάσσιας ρύπανσης καθώς και τις απαιτούμενες ενέργειες σε περίπτωση όπου συμβεί αντίστοιχο περιστατικό.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ/ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Οι ΕΔ, στο πλαίσιο περιορισμού της κατανάλωσης ενέργειας, εντοπίζουν δραστηριότητες οι οποίες μπορούν να υλοποιούνται με μικρότερη κατανάλωση ενέργειας, χωρίς να υποβαθμίζεται το επιχειρησιακό τους έργο, ενώ παράλληλα μεριμνούν για ενεργειακή αναβάθμιση των υφισταμένων υποδομών και βιοκλιματική σχεδίαση των νέων, στα πλαίσια των υφιστάμενων πιστώσεων.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΠΕ

Η αξιοποίηση των ΑΠΕ αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για την υλοποίηση των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης. Η ορθολογική χρήση και η εξοικονόμηση των φυσικών -μη ανανεώμενων- πόρων, όπως είναι το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, καθώς η μερική απεξάρτηση από αυτούς, αποτελεί αναγκαιότητα αφενός για την προστασία του περιβάλλοντος και αφετέρου για τη διαφύλαξη της οικονομικής ισορροπίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Τα παραπάνω ενδεικτικά σημεία έχουν φέρει τα τελευταία χρόνια τις τεχνολογίες των ΑΠΕ στο προσκήνιο. Μεταξύ αυτών ξεχωρίζουν οι τεχνολογίες αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας, όπως τα φωτοβολταϊκά συστήματα (Φ/Β) και τα ενεργητικά ηλιακά συστήματα, τα συστήματα αξιοποίησης της αιολικής ενέργειας, όπως οι ανεμογεννήτριες, καθώς και τα υβριδικά συστήματα που συνδυάζουν τα ανωτέρω ή άλλα κατάλληλα.

Υβριδικά συστήματα αξιοποίησης ηλιακής και αιολικής ενέργειας, συνδυασμένα με μονάδες αφαλάτωσης, έχουν αναπτυχθεί για την υποστήριξη προκεχωρημένων Μονάδων του Στρατού Ξηράς, ιδίως σε μικρονήσους του Αιγαίου (π.χ. Φαρμακονησίου και Καλολίμνου). Το έργο βρίσκεται σε λειτουργία, παρέχοντας αυτονομία σε ηλεκτρική ενέργεια και νερό στο προσωπικό που υπηρετεί στις νήσους αυτές. Η μορφή αυτή τροφοδότησης νήσων και λοιπών προκεχωρημένων Μονάδων είναι φιλική προς το περιβάλλον. Ο λόγος είναι ότι για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, πριν την εγκατάσταση του συστήματος αυτού, υπήρχε η ανάγκη τόσο για μεταφορά (μέσω πλοίου), όσο και για κατανάλωση, καυσίμου πετρελαίου, οι οποίες και οι δύο επιβαρύνουν την ατμόσφαιρα με αέριες εκπομπές και ενισχύουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Η λύση αυτή είναι συμβατή με τη σύγχρονη ενεργειακή τεχνολογία και με την τάση υποκατάστασης των ορυκτών καυσίμων με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπου αυτό είναι

εφικτό. Με την προσπάθεια αυτή, οι χώρες επιδιώκουν κατά το δυνατόν να ανεξαρτητοποιούνται ως προς τους ενεργειακούς τους πόρους και να περιορίζουν την επιβάρυνση του περιβάλλοντος.

Εικόνα 9: Φωτοβολταϊκό σύστημα

Εικόνα 10: Ανεμογεννήτρια

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΜΣ) ΥΠΕΘΑ - ΥΠΕΚΑ

Το ΥΠΕΘΑ, ακολουθώντας σταθερή πορεία αναβάθμισης του περιβαλλοντικού του προφίλ, προχώρησε στην υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας (ΜΣ) με το ΥΠΕΚΑ, αρμόδιο Υπουργείο για θέματα Περιβάλλοντος, Ενέργειας και αντιμετώπισης της Κλιματικής Αλλαγής.

Το εν λόγω Μνημόνιο Συνεργασίας υπογράφηκε την 28η Σεπτεμβρίου 2010 και τέθηκε άμεσα σε εφαρμογή. Τα συμβαλλόμενα μέρη (ΥΠΕΘΑ - ΥΠΕΚΑ) όρισαν άμεσα εκπροσώπους για τον συντονισμό των ενεργειών υλοποίησης και τέθηκαν εκατέρωθεν δεσμευτικά χρονικά όρια.

Το υπόψη Μνημόνιο Συνεργασίας περιλαμβάνει δώδεκα (12) Δράσεις, οι οποίες αφορούν σε θέματα Περιβάλλοντος, Ενέργειας και σε συνδυασμό αυτών. Οι Δράσεις αυτές είναι οι εξής:

No1: Δημιουργία Προτύπων Αειφόρου Ανάπτυξης με τίτλο «Πράσινα Στρατόπεδα»

No2: Επιθεωρήσεις Στρατιωτικών Νοσοκομείων

No3: Ανάπτυξη Προτύπου «Πράσινου Στρατιωτικού Νοσοκομείου»

No4: Εφαρμογή Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης - Επιμόρφωσης Στελεχών ΥΠΕΘΑ

No5: Υποστήριξη Δράσεων Κοινωνικού Χαρακτήρα ΥΠΕΘΑ

No6: Υποστήριξη Μηχανισμού Ελέγχου Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων & Ενεργειακής Εξοικονόμησης ΥΠΕΘΑ

No7: Προώθηση Χρήσης Φυσικού Αερίου σε Στρατιωτικές Εγκαταστάσεις

No8: Αξιοποίηση Μετεωρολογικών Πληροφοριών ΕΜΥ σε Κλιματική Αλλαγή & ΑΤΠ

No9: Αξιοποίηση Γεωχωρικών Πληροφοριών Υπηρεσιών ΥΠΕΘΑ σε Προστασία Περιβάλλοντος & Κάλυψη Διεθνών Υποχρεώσεων

No10: Προώθηση Φιλικότερου προς το Περιβάλλον Συστήματος Μεταφορών ΥΠΕΘΑ (Eco Logistics)

No11: Πραγματοποίηση Θεματικών Εκδηλώσεων

No12: Εγκατάσταση Φ/Β Πάρκων Μεγάλης Κλίμακας 15-20 MW μέσω Σύμπραξης Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) και Διευρωπαϊκού Προγράμματος του ΕΟΑ

Όπως περιγράφεται ανωτέρω, οι Δράσεις του ΜΣ ΥΠΕΘΑ - ΥΠΕΚΑ είναι σύνθετες και αναλύονται σε επιμέρους ενέργειες υλοποίησης, οι οποίες συγκλίνουν στην αναβάθμιση της περιβαλλοντικής διαχείρισης του ΥΠΕΘΑ και στην πρόσληψη τεχνογνωσίας από την υλοποίηση πιλοτικών περιβαλλοντικών παρεμβάσεων σε στρατιωτικές εγκαταστάσεις.

Μεταξύ των πλέον σημαντικών δράσεων του ΜΣ ΥΠΕΘΑ - ΥΠΕΚΑ είναι η δημιουργία Προτύπων Αειφόρου Ανάπτυξης, με τον τίτλο «Πράσινα Στρατόπεδα», ως Δράση Νο1, τα οποία είναι:

- Το Στρατόπεδο «Τριανταφυλλίδη» του Στρατού Ξηράς (ΣΞ)
- Ο Ναύσταθμος Κρήτης του Πολεμικού Ναυτικού (ΠΝ)
- Η 110 Πτέρυγα Μάχης (ΠΜ) της Πολεμικής Αεροπορίας (ΠΑ) καθώς και «Πράσινο Στρατιωτικό Νοσοκομείο», ως Δράση Νο3, το οποίο είναι το 424 ΓΣΝΕ.

Σε αυτά προγραμματίζονται [ήδη έχουν υποβληθεί προτάσεις και τελούν σε αναμονή ένταξης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη (ΕΠ ΠΕΡΑΑ)] πρωτοποριακές περιβαλλοντικές και ενεργειακές παρεμβάσεις, οι οποίες θα καταστήσουν τα στρατόπεδα αυτά πραγματικά πρότυπα αειφόρου ανάπτυξης. Εν συνεχεία, και αξιοποιώντας τα αποτελέσματα από την υλοποίησή τους, οι δράσεις αυτές θα επεκταθούν σε περισσότερα Στρατόπεδα στην επικράτεια.

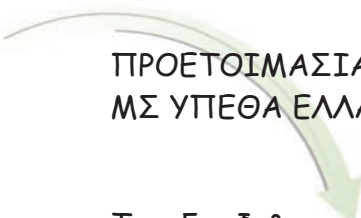
Στο πλαίσιο της Δράσης Νο10 υλοποιήθηκε την 20η Φεβρουαρίου 2013, η 1η Ημερίδα Περιβάλλοντος, με συνδιοργάνωση των ΥΠΕΘΑ και ΥΠΕΚΑ, στην Σχολή Ικάρων. Η Ημερίδα αυτή, περιελάμβανε παρουσίαση της προόδου υλοποίησης των Δράσεων του ΜΣ ΥΠΕΘΑ - ΥΠΕΚΑ, καθώς και εισηγήσεις δύο διακεκριμένων επιστημόνων, των καθηγητών κ. Τσάλτα και

κ. Λάλα, με θέμα τις αρχές βιώσιμης ανάπτυξης και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της άμυνας αντίστοιχα.

Πολύ σημαντική χαρακτηρίζεται η δρομολογούμενη ανάπτυξη ΑΠΕ μεγάλης κλίμακας (Φ/Β πάρκων 15-20 MW), σε εκτάσεις των ΕΔ, ως Δράση Νο12, τόσο μέσω του προγράμματος "Go-Green" του ΕΟΑ στην 110 ΠΜ, όσο και μέσω αντίστοιχου έργου ΣΔΙΤ σε άλλη κατάλληλη έκταση του ΣΞ (εξετάζεται η υλοποίηση στο Στρατόπεδο «Καραϊσκάκη»). Παράλληλα, ενέργειες βρίσκονται σε εξέλιξη για την ανάπτυξη ΑΠΕ σε περισσότερους κατάλληλους χώρους και εγκαταστάσεις των ΕΔ. Απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση του έργου αυτού είναι η υλοποίηση σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων αρμοδιότητας ΥΠΕΚΑ, επί των οποίων έχουν προωθηθεί σχετικές προτάσεις από πλευράς ΥΠΕΘΑ.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της Δράσης Νο6, σχεδιάζεται η δημιουργία «δεξαμενής» ενεργειακών επιθεωρητών ΥΠΕΘΑ, με σκοπό τη διενέργεια ενεργειακών επιθεωρήσεων σε όλες τις εγκαταστάσεις των ΕΔ και τον εν συνεχεία προγραμματισμό των απαραίτητων παρεμβάσεων, σύμφωνα με τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ). Με πρωτοβουλία του ΥΠΕΘΑ έχει ήδη συνταχθεί σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς του ΥΠΕΚΑ και έχει προωθηθεί πρόταση σχετικής νομοθετικής ρύθμισης.

Πέραν τούτου, στο πλαίσιο της Δράσης αυτής, το ΥΠΕΘΑ έχει ενταχθεί με το κτιριακό συγκρότημα του Πενταγώνου (μαζί με άλλα έξι κτίρια του Δημοσίου τομέα) σε πιλοτικό πρόγραμμα του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΠΕ) για την ενεργειακή αναβάθμιση των αντίστοιχων εγκαταστάσεων, μέσω αξιοποίησης Συμβάσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών (ΣΕΥ).

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΜΣ ΥΠΕΘΑ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΥΠΑΜ ΚΥΠΡΟΥ

Την 5η Φεβρουαρίου 2013, υπεγράφη μεταξύ των κ.κ. Υπουργών Εθνικής Άμυνας της Ελλάδος και Άμυνας της Κύπρου Μνημόνιο Συνεργασίας σε θέματα Υποδομής, Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Οι Δράσεις του εν λόγω Μνημονίου Συνεργασίας ΥΠΕΘΑ Ελλάδος και ΥΠΑΜ Κύπρου, είναι οι ακόλουθες:

No1: Διμερής Τεχνική Συνδρομή

No2: Συνεργασία σε ευρωπαϊκά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα

No3: Συνεργασία για την αντιμετώπιση Κρίσεων/ Φυσικών Καταστροφών

No4: Συντονισμός στην ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ)

No5: Συνεργασία στην ανάπτυξη Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

No6: Ενσωμάτωση Δράσεων σε Διαδραστικό Κύκλο Συνεργασίας Ελλάδας και Κύπρου σε Θέματα Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Το ΜΣ αυτό μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου είναι ιδιαίτερα σημαντικό, με δεδομένη την κοινή γεωπολιτική/ γεωστρατηγική θέση των δύο χωρών, καθώς και τα κοινά περιβαλλοντικά, ενεργειακά και κλιματολογικά θέματα που καλούνται να αντιμετωπίζουν.

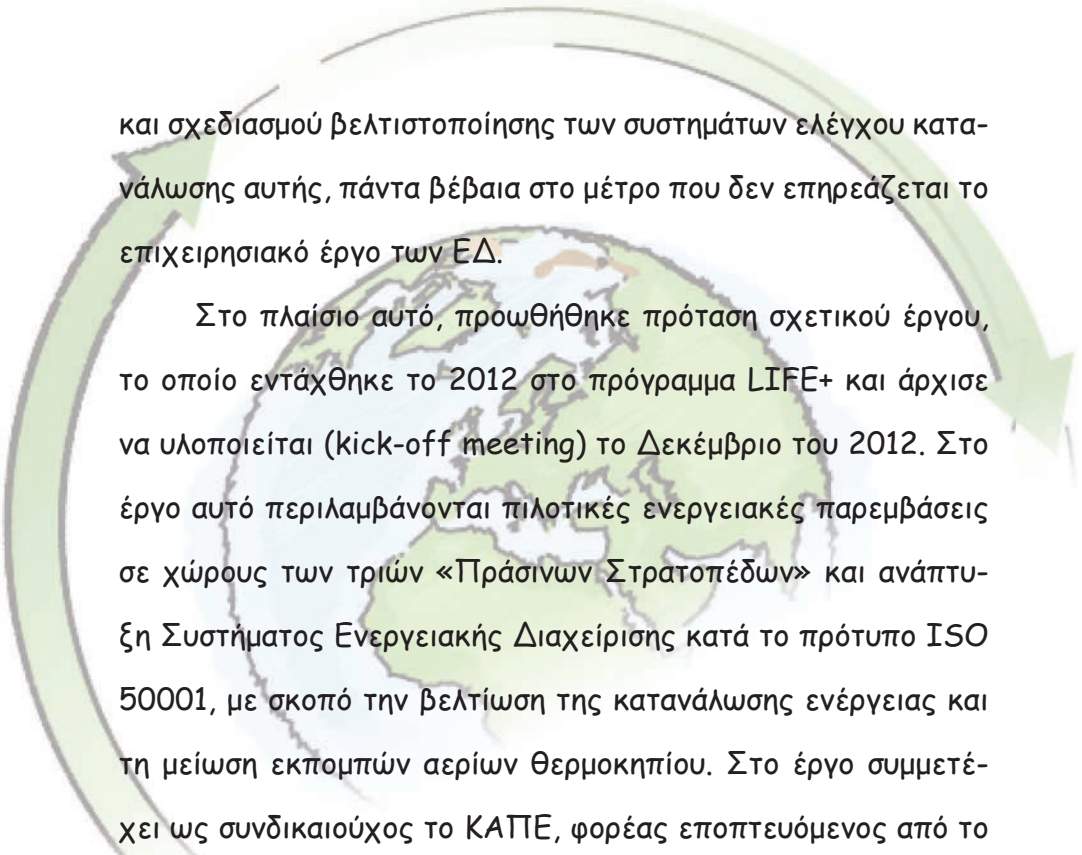
Η συνεργασία στην ανωτέρω βάση έχει ήδη ξεκινήσει ανεπίσημα, καθώς σύντομα αναμένεται η επίσημη κύρωση του υπόψη Μνημονίου Συνεργασίας από το Ελληνικό Κοινοβούλιο.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ/ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΕΡΓΑ

LIFE ENV/ Military Energy and Carbon Management (MECM)

Αναφορικά με τη διαχείριση ενέργειας και τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, οι ΕΔ επιδεικνύουν μεγάλη ευαισθησία, καταβάλλοντας προσπάθειες εξοικονόμησης ενέργειας

και σχεδιασμού βελτιστοποίησης των συστημάτων ελέγχου κατανάλωσης αυτής, πάντα βέβαια στο μέτρο που δεν επηρεάζεται το επιχειρησιακό έργο των ΕΔ.

Στο πλαίσιο αυτό, προωθήθηκε πρόταση σχετικού έργου, το οποίο εντάχθηκε το 2012 στο πρόγραμμα LIFE+ και άρχισε να υλοποιείται (kick-off meeting) το Δεκέμβριο του 2012. Στο έργο αυτό περιλαμβάνονται πιλοτικές ενεργειακές παρεμβάσεις σε χώρους των τριών «Πράσινων Στρατοπέδων» και ανάπτυξη Συστήματος Ενεργειακής Διαχείρισης κατά το πρότυπο ISO 50001, με σκοπό την βελτίωση της κατανάλωσης ενέργειας και τη μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Στο έργο συμμετέχει ως συνδικαιούχος το ΚΑΠΕ, φορέας εποπτευόμενος από το ΥΠΕΚΑ.

LIFE ENV/ SmartBlueCamp

Αναφορικά με την προστασία και τη διαχείριση των υδατικών πόρων, οι ΕΔ ενεργούν προνοητικά, αποφεύγοντας κάθε είδους απόρριψη στο περιβάλλον που θα μπορούσε να βλάψει τα επιφανειακά και τα υπόγεια ύδατα. Επίσης, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για περιορισμό της κατανάλωσης νερού, στο μέτρο που δεν επηρεάζεται το επιχειρησιακό έργο των ΕΔ.

Στο πλαίσιο αυτό, έχει αναπτυχθεί και πρόσφατα υποβληθεί τεχνική πρόταση για ένταξη χρηματοδότησης στο πρόγραμμα LIFE+, με τίτλο "SmartBlueCamp", η οποία βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης από τα αρμόδια όργανα της ΕΕ. Όπως υποδηλώνεται από το όνομα του έργου, αυτό αφορά διαχείριση υδατικών πόρων, εισάγοντας ταυτόχρονα την διάσταση της «ευφυούς» (smart) διαχείρισης, μέσω ψηφιακών τεχνολογιών διασύνδεσης υποσυστημάτων. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν ως εταίροι (partners) το ΕΜΤΠ διά της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών και η Ανώνυμη Εταιρεία Εθνικού Δικτύου Έρευνας & Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ ΑΕ), Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) εποπτευόμενο από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Το έργο περιλαμβάνει δράσεις ανάκτησης, αξιοποίησης και εξοικονόμησης νερού στην 110 ΠΜ, με έδρα τη Λάρισα, και στο ΚΕΔΑ Σκοτίνας της ΠΑ.

INTERREG/ Μελέτη των επιπτώσεων στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον λόγω εκρήξεων

Αναφορικά με την πρόβλεψη και έλεγχο των συνεπειών λόγω εκρήξεων, είτε σε πεδία βολής ασκήσεων είτε σε χώρους αποθήκευσης πυρομαχικών (τόσο εντός όσο και πέριξ των Στρατοπέδων), οι ΕΔ αποδίδουν τη δέουσα σημασία, λαμβάνοντας όλα

τα ενδεδειγμένα μέτρα. Παράλληλα συνεργάζονται με κατάλληλους φορείς σε διάφορα ερευνητικά προγράμματα για εκπόνηση πιλοτικών αντιπροσωπευτικών μελετών και εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων, τόσο για το φυσικό όσο και για το δομημένο περιβάλλον.

Στο πλαίσιο αυτό, έχει αναπτυχθεί και πρόσφατα υποβληθεί τεχνική πρόταση για ένταξη χρηματοδότησης στο πρόγραμμα εδαφικής συνεργασίας INTERREG, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης. Στην ομάδα των εταιρών συμμετέχουν το ΥΠΑΜ Κύπρου, το ΥΠΕΘΑ Ελλάδος, το Πανεπιστήμιο Frederick της Κύπρου και το Πολυτεχνείο Κρήτης.

Το έργο αφορά στη μελέτη, σε πραγματικές συνθήκες, των επιπτώσεων από εκρήξεις, οι οποίες θα μελετηθούν σε Πεδία Βολής της Κύπρου και της Ελλάδος (Κρήτη).

ΕΟΑ "Go-Green"

Το συγκεκριμένο εν εξελίξει έργο, είναι από τα πλέον φιλόδοξα του ΕΟΑ, καθώς πραγματοποιείται σε συνολικό αριθμό 7 Κρατών- Μελών της ΕΕ και για τη χώρα μας, που αποτελεί τον πλέον σημαντικό έταίρο λόγω υψηλού δυναμικού ηλιοφάνειας, περιλαμβάνει την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού πάρκου μεγάλης κλίμακας, περί τα 15-20 MW, σε Στρατόπεδο των ΕΔ και συγκεκριμένα στην 110 ΠΜ. Από την υλοποίηση του έργου

αναμένεται σημαντική εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας από το εθνικό δίκτυο, καθώς και ανταποδοτικό όφελος των ΕΔ.

Πιλοτική Ανάπτυξη Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά το ISO 14001 σε Μονάδα των ΕΔ

Η σύγχρονη τάση της πιστοποίησης των διαφόρων δραστηριοτήτων περιλαμβάνει και το περιβάλλον, όπου κυριαρχεί η πιστοποίηση κατά το διεθνές πρότυπο ISO 14001, καθώς και κατά το ευρωπαϊκό πρότυπο EMAS.

Κατόπιν πρωτοβουλίας του ΥΠΕΘΑ, πρόκειται να αναπτυχθεί και να εφαρμοστεί πιλοτικά Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά το ISO 14001 στο ΚΕΔΑ Σκοτίνας της ΠΑ.

Έργα Διαχείρισης Αμιαντούχων Υλικών

Η απομάκρυνση (phase-out) των αμιαντούχων υλικών από τις εγκαταστάσεις των ΕΔ και η αντικατάστασή τους από αβλαβή υλικά απαιτεί χρηματοδότηση, η οποία συχνά εκφεύγει από τα όρια των τακτικών προϋπολογισμών των ΓΕ. Για τον λόγο αυτόν, αναζητούνται πόροι στα συγχρηματοδοτούμενα αναπτυξιακά προγράμματα, όπως το ΕΠ ΠΕΡΑΑ του ΕΣΠΑ. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιείται έργο απομάκρυνσης αμιάντου από εγκαταστάσεις του ΠΝ, ενώ υφίστανται μελέτες για αντίστοιχα έργα στον ΣΞ και στην ΠΑ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΕΠΙ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η προστασία του περιβάλλοντος (environmental protection) και η ενεργειακή ασφάλεια και αποδοτικότητα/ επάρκεια (energy security and efficiency) αποτελούν θέματα ενδιαφέροντος, τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Σε διεθνές επίπεδο, η ΕΕ και το ΝΑΤΟ αποτελούν πολιτικούς και στρατιωτικούς σχηματισμούς, οι οποίοι εκδηλώνουν πρωτοβουλίες για τους παραπάνω στόχους.

Ο ΕΟΑ έχει βάλει τα θεμέλια για την εκκίνηση περιβαλλοντικής πρωτοβουλίας υπό την προμετωπίδα "Military Green", μεταξύ των κρατών του ευρωπαϊκού χώρου, η οποία έχει αναφερθεί ανωτέρω.

Το ΝΑΤΟ από την πλευρά του, έχει συστήσει ειδική Ομάδα Εργασίας υπό τον τίτλο "Environmental Protection Working Group (EPWG)", η οποία μεταξύ άλλων καθηκόντων, επεξεργάζεται και προωθεί προς κύρωση STANAGs, οι οποίες αφορούν

την προστασία του περιβάλλοντος και απευθύνονται προς αποδοχή και εφαρμογή από τα Κράτη- Μέλη της Συμμαχίας. Παραδείγματα τέτοιων θεσμικών κειμένων έχουν αναφερθεί ανωτέρω.

Στις διαδικασίες αυτές συμμετέχουν εκπρόσωποι της χώρας μας, με σκοπό την παρακολούθηση του έργου και την υποβολή προτάσεων, τόσο προς τους οργανισμούς αυτούς όσο και προς τις υπηρεσίες τους.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι η χώρα μας έχει αναλάβει την επιμελητεία (custodianship) αναθεώρησης της STANAG 7141 Joint NATO Doctrine for Environmental Protection During NATO led Military Activities.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γενικοί Στόχοι

Στον τομέα της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης αναλογεί μεγάλο μέρος της συνολικής προσπάθειας για αναβάθμιση της περιβαλλοντικής διαχείρισης του ΥΠΕΘΑ.

Το ανθρώπινο δυναμικό είναι ο μοχλός υλοποίησης οποιουδήποτε σχεδιασμού και για τον λόγο αυτόν πρέπει να έχει κατάλληλη κατάρτιση και ευαισθητοποίηση.

Εικόνα 11: Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Εικόνα 12: Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Εικόνα 13: Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Εκπαίδευση ΙΝΕΠ

Σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚ-ΔΔΑ), υλοποιείται με πρωτοβουλία του ΥΠΕΘΑ πρόγραμμα εκπαίδευσης με τίτλο: «Επιμόρφωση Στελεχών Ενόπλων Δυνάμεων στις Πολιτικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος». Τα στελέχη τα οποία παρακολουθούν την εκπαίδευση, στη συνέχεια μεταφέρουν τις γνώσεις που απέκτησαν στις υπηρεσίες τους.

Η περιβαλλοντική επιμόρφωση πρόκειται να ενισχυθεί μέσω εξειδίκευσης των προγραμμάτων εκπαίδευσης του ΙΝΕΠ με ανάλυση στους Τομείς (α) Περιβάλλοντος, (β) Ενέργειας και (γ) Πρόληψης/ Αντιμετώπισης Θαλάσσιας και Χερσαίας Ρύπανσης.

Οι ανωτέρω εξειδικευμένες εκπαιδεύσεις θα απευθύνονται σε στελέχη επιφορτισμένα με καθήκοντα στους αντίστοιχους τομείς, ώστε να ανταποκρίνονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις απαιτήσεις της προστασίας του περιβάλλοντος.

Περιβαλλοντική εκπαίδευση αξιωματικών και υπαξιωματικών

Περιβαλλοντική εκπαίδευση αξιωματικών και υπαξιωματικών πραγματοποιείται στις Παραγωγικές Σχολές των ΕΔ, όπως στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων (ΣΣΕ), τη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων (ΣΝΔ) και τη Σχολή Ικάρων (ΣΙ), είτε με τη μορφή διαλέξεων από διακεκριμένους επιστήμονες, είτε με τη μορφή ειδικών μαθημάτων στο ακαδημαϊκό πρόγραμμά τους. Επίσης, σχετικές διαλέξεις ή μαθήματα υλοποιούνται και στα Σταδιοδρομικά Σχολεία των ΕΔ.

Περιβαλλοντική εκπαίδευση στρατευσίμων

Η περιβαλλοντική εκπαίδευση επεκτείνεται και στους νέους της πατρίδας μας, τους νεοσύλλεκτους, μέσω σχεδιασμένων ενημερώσεων σε κάθε ΕΣΣΟ (Εκπαιδευτική Σειρά Στρατευσίμων Οπλιτών) και σε όλα τα ΚΕΝ (Κέντρα Εκπαίδευσης Νεοσυλλέκτων).

Λοιπές στοχευμένες επιμορφώσεις

Υλοποιήθηκαν προγράμματα εκπαίδευσης στελεχών των ΕΔ στο πρότυπο περιβαλλοντικής διαχείρισης ISO 14001, από κατάλληλα διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης για το υπ' όψιν πρότυπο.

Επιπλέον, το προσωπικό των ΕΔ, με δική του πρωτοβουλία και κατόπιν παρότρυνσης και έγκρισης της υπηρεσίας, παρακολουθεί περιβαλλοντικές και ενεργειακές μεταπτυχιακές σπουδές και εκπονεί αντίστοιχες διδακτορικές διατριβές σε ΑΕΙ της χώρας ή του εξωτερικού. Παράλληλα, έχει δοθεί οδηγία στα ΓΕ για συλλογή των θεμάτων των μεταπτυχιακών εργασιών των στελεχών ΕΔ στους τομείς αυτούς, με σκοπό την κατάλληλη αξιοποίησή τους.

Τέλος, πάλι με δική του πρωτοβουλία, ως ανωτέρω, το προσωπικό των ΕΔ παρακολουθεί περιβαλλοντικά σεμινάρια του ΙΝΕΠ, όπως «Διαχείριση Βιομηχανικών Αποβλήτων», «Διαχείριση Υδατικών Πόρων», «Διαχείριση Εκτάκτων Αναγκών» κ.λπ.

Αποτελέσματα περιβαλλοντικών επιμορφώσεων

Με όλους τους ανωτέρω τρόπους προσεγγίζεται το σύνολο του προσωπικού των ΕΔ, με σκοπό όλοι να είναι καταρτισμένοι, αναλόγως της θέσης και των καθηκόντων τους, ως προς την περιβαλλοντική συνιστώσα του πολυσχιδούς έργου των ΕΔ.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ/ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΩΝ ΕΔ

Για την αξιολόγηση της περιβαλλοντικής συνείδησης του προσωπικού των ΕΔ, έχει σχεδιασθεί και βρίσκεται στην αρχική φάση υλοποίησής της, μία εκ των πλέον σημαντικών περιβαλλοντικών δράσεων του ΥΠΕΘΑ, αυτή της διαδικτυακής συμπλήρωσης ειδικού ερωτηματολογίου από το προσωπικό των ΕΔ. Το ερωτηματολόγιο απευθύνεται στο σύνολο του προσωπικού (στρατιωτικό όλων των βαθμίδων, πολιτικό), ώστε να αποτυπωθεί με τον καλύτερο τρόπο η υφιστάμενη περιβαλλοντική γνώση, στάση και συμπεριφορά, η συνολική δηλαδή συνείδηση του προσωπικού. Από την επεξεργασία των απαντήσεων του ερωτηματολογίου, θα προκύψουν και οι μελλοντικές ανάγκες για την περιβαλλοντική εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση, με στοχευμένες δράσεις για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης του προσωπικού. Σε επόμενη Φάση (Β') θα υλοποιηθεί αντίστοιχη αξιολόγηση του στρατεύσιμου προσωπικού, βάσει άλλου κατάλληλου ερωτηματολογίου που θα απευθύνεται σε αντιπροσωπευτικό δείγμα. Τέλος, με την τελική Φάση (Γ') θα διερευνηθούν και αναπτυχθούν τα βέλτιστα εργαλεία για ενδυνάμωση της περιβαλλοντικής συνείδησης του προσωπικού στους τομείς που θα εντοπισθεί υστέρηση.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΕΔ

Δίνεται έμφαση στην οργάνωση των Φορέων Προστασίας Περιβάλλοντος σε όλες τις βαθμίδες ιεραρχίας των ΕΔ. Υπογραμμίζεται στο σημείο αυτό, η ουσιαστική συνεισφορά των Προϊσταμένων και των επιτελών των αρμοδίων Διευθύνσεων Υποδομής και Περιβάλλοντος των ΓΕΕΘΑ- ΓΕΣ- ΓΕΝ- ΓΕΑ στην υλοποίηση της ΠΠ του ΥΠΕΘΑ. Επιπλέον εξετάζεται η αναβάθμιση των οργανωτικών δομών των εν λόγω φορέων, μέσω ενίσχυσης της στελέχωσης των ΓΕ και των Μειζόνων Σχηματισμών, και μέσω σύστασης αρμοδίων Γραφείων ή Τμημάτων σε επίπεδο Μονάδων των ΕΔ.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την παρακολούθηση της εφαρμογής της ΠΠ του ΥΠΕΘΑ από τα ΓΕ και μέσω αυτών από τις Μονάδες των ΕΔ. Για τον λόγο αυτόν, πραγματοποιείται σημαντικός αριθμός ετήσιων περιβαλλοντικών ελέγχων από εξειδικευμένα και πεπειραμένα στελέχη των ΕΔ, με σκοπό τη συνεχή βελτίωση των επιτυγχανομένων περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Σχεδιάζεται η ανάπτυξη περιβαλλοντικών υποδομών διαχείρισης αποβλήτων, με σκοπό τη βελτιστοποίηση διαχείρισής τους, συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής αξιοποίησης αυτών.

Βασικός γνώμονας είναι η κατάλληλη αξιοποίηση όλων των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και των διαθέσιμων εκτάσεων των ΕΔ και η εξέταση ανταποδοτικών οφελών.

Προγραμματίζεται Διαγωνισμός μεταξύ στελεχών των ΕΔ για σχετικές μελέτες/ προτάσεις (ακόμα και με πιθανά ανταποδοτικά οφέλη για τις ΕΔ).

Η χρηματοδότηση ανάπτυξης των εν λόγω υποδομών εξετάζεται μέσω κατάλληλων προγραμμάτων, αναπτυξιακών (ΣΕΣ 2014-20 κ.λπ.) ή ερευνητικών (Horizon 2020 κ.λπ.).

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Όλοι οι στόχοι του στρατηγικού σχεδίου του ΥΠΕΘΑ είναι υψηλής προτεραιότητας και η υλοποίησή τους απαιτεί ανάλογους πόρους. Στο πλαίσιο αυτό, αναλύονται τα υφιστάμενα και

τα διερευνούμενα προς αξιοποίηση χρηματοδοτικά προγράμματα αρμοδίων φορέων, για έργα αειφόρου ανάπτυξης του ΥΠΕΘΑ.

Συμμετοχή σε προγράμματα Κοινής Αμυντικής Υποδομής (NATO)

Αυτά αφορούν στα έργα που χρηματοδοτούνται μέσα από πακέτα υποδομής (Capability Packages) της Συμμαχίας. Λόγω της πρόσφατης αλλαγής της φιλοσοφίας σχεδιασμού των επιχειρήσεων της Συμμαχίας (deployability) και της συνεπαγόμενης μετεξέλιξης των δομών της, υφίστανται σημαντικές περικοπές στις χρηματοδοτήσεις σε έργα σταθερών αμυντικών υποδομών (fixed infrastructure), τα οποία επανεξετάζονται, ενώ παράλληλα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα περιβαλλοντικά θέματα που συνοδεύουν τις επιχειρησιακές δράσεις και τα οποία παραμένουν στην ατζέντα, εστιαζόμενα σε έργα που αφορούν τομείς διαχείρισης περιβάλλοντος & ενέργειας ή υγείας & ασφάλειας, κατά τις επιχειρησιακές δραστηριότητες. Έτσι επιδιώκεται και υφίσταται μια συνεχώς αυξανόμενη τάση διάθεσης πόρων για έλεγχο των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των επιχειρήσεων.

Συμμετοχή σε αναπτυξιακά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (ΕΣΠΑ, ΣΔΙΤ κ.λπ.)

Το σημαντικότερο εργαλείο συγχρηματοδότησης είναι τα προγράμματα ΕΣΠΑ, σε διάφορα Επιχειρησιακά Προγράμματα

με διάφορες Διαχειριστικές Αρχές, κυρίως όμως μέσω του ΕΠΤΠΕΡΑΑ για έργα του ΥΠΕΘΑ αμιγώς περιβάλλοντος.

Ενδεικτικά αναφέρεται για τα έργα του ΕΠΤ ΠΕΡΑΑ ότι:

- Αυτά τα οποία έχουν ήδη ενταχθεί & υλοποιούνται, είναι συνολικού Π/Υ περ. 2 εκ ευρώ.

- Αυτά για τα οποία έχουν αποσταλεί Τεχνικά Δελτία και τελούν υπό αξιολόγηση για ένταξη από τη Διαχειριστική Αρχή, είναι συνολικού Π/Υ περ. 50,7 εκ ευρώ.

- Αυτά για τα οποία τα τεύχη δημοπράτησης τελούν υπό έγκριση από τη Διαχειριστική Αρχή, είναι συνολικού Π/Υ περ. 12,7 εκ ευρώ.

- Αυτά τα οποία βρίσκονται σε σχετικά ώριμη φάση και δρομολογείται η υποβολή προτάσεων προς αξιολόγηση και ένταξη χρηματοδότησης από τη Διαχειριστική Αρχή, είναι συνολικού Π/Υ περ. 170 εκ ευρώ.

Συμμετοχή σε ερευνητικά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (FP7, LIFE+ κ.λπ.)

Μετά την πρόσφατη ενεργοποίηση του Ειδικού Λογαριασμού του ΥΠΕΘΑ, έχουν αρχίσει σχετικές επαφές με κατάλληλους εταίρους για διάφορα ερευνητικά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, είτε ευρωπαϊκά/ διεθνή είτε εθνικά στα οποία όμως η συμμετοχή του ΥΠΕΘΑ, λόγω μειωμένων δυνατοτήτων

πιστώσεων, γίνεται κυρίως με διάθεση υποδομών, μέσων και προσωπικού (π.χ. LIFE+, FP7 κ.λπ.).

Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα περιβαλλοντικά προγράμματα FP7, για τα οποία σχεδιάζονται ή συντάσσονται από το ΥΠΕΘΑ αντίστοιχες προτάσεις συμμετοχής:

α. Μέθοδοι Βελτιστοποίησης Διαχείρισης & Μέσων Αεροπυρόσβεσης

β. Διερεύνηση πιθανώς ρυπασμένων χώρων χρήσης ΕΔ-Αξιολόγηση εξυγίανσης

γ. Υπογειοποίηση μεγάλης κλίμακας στρατιωτικών εγκαταστάσεων

δ. Επίδραση δυναμικών φορτίσεων σε υπόγειους αγωγούς καυσίμων

Επιπλέον ενδεικτικά αναφέρονται και τα ακόλουθα προγράμματα LIFE+, για τα οποία σχεδιάζονται ή συντάσσονται από το ΥΠΕΘΑ αντίστοιχες προτάσεις συμμετοχής:

α. Προστασία της Βιοποικιλότητας & εφαρμογή ολοκληρωμένου Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης στα Πεδία Βολής εντός περιοχών Natura 2000

β. Εργαλεία αναβάθμισης της περιβαλλοντικής συνείδησης των στελεχών ΕΔ

γ. Δημιουργία και Λειτουργία Κινητής Ομάδας Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης (ΚΟΤΠΕ)

δ. Διαχείριση στόλου οχημάτων και προώθηση ενός φιλικότερου προς το περιβάλλον συστήματος μεταφορών για τις δραστηριότητες των ΕΔ

Εθνικοί Πόροι

Δεδομένου του συνεχώς μειούμενου λειτουργικού προϋπολογισμού του ΥΠΕΘΑ, καθίσταται πλέον αναγκαία η στροφή των προσπαθειών, με τη βοήθεια του ΥΠΕΚΑ, και σε αμιγώς εθνικούς πόρους, όπως το «Πράσινο Ταμείο».

Συμπερασματικά

Το ΥΠΕΘΑ προσπαθεί για τη βέλτιστη αξιοποίηση των υφιστάμενων χρηματοδοτικών εργαλείων, ενώ παράλληλα διερευνά σε κάθε κατεύθυνση εύρεσης περαιτέρω χρηματοδοτικών εργαλείων σε συνεργασία με όλους τους συναρμόδιους φορείς, τόσο εντός όσο και εκτός Ελλάδας.

ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΕΔ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Στο πλαίσιο του ανοικτού προφίλ που προωθεί το τελευταίο διάστημα το ΥΠΕΘΑ, έχουν γίνει παρουσιάσεις των υλοποιούμενων δράσεων περιβαλλοντικού και ενεργειακού περιεχομένου σε διεθνείς συναντήσεις, αλλά και σε εθνικό επίπεδο.

Τέτοιες ευκαιρίες διεθνούς επιπέδου δόθηκαν στο συνέδριο "Military Green 2012", που διοργανώθηκε από τον ΕΟΑ τον Ιούνιο του 2012, καθώς και σε πρόσφατη συνέλευση του DEFNET (DEFence NETwork), forum εμπειρογνομώνων, επί θεμάτων περιβάλλοντος, των Υπουργείων Άμυνας των χωρών της ΕΕ, τον Μάιο του 2013. Σε αυτές αναπτύχθηκαν η αναθεωρούμενη Περιβαλλοντική Πολιτική του ΥΠΕΘΑ και η πορεία ενσωμάτωσης στις καθημερινές δραστηριότητες των ΕΔ των αρχών Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Επιπλέον, παρουσιάσεις σχετικά με την αξιοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων σε έργα περιβάλλοντος και ενέργειας έγιναν τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2012 στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής των Ελλήνων κατόπιν σχετικής πρόσκλησης. Σε αυτές περιλαμβάνονταν αναλυτικές ενημερώσεις για τα έργα που υλοποιούνται ή προγραμματίζονται να υλοποιηθούν, με ευρωπαϊκή και εθνική συγχρηματοδότηση.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΩΝ ΕΔ

Οι ελληνικές ΕΔ έχουν να παρουσιάσουν ιδιαίτερα πλούσιο κοινωνικό έργο στους τομείς της δασοπροστασίας

και δασοπυρόσβεσης, του καθαρισμού ακτών (κατά την Ημέρα Περιβάλλοντος 5 Ιουνίου αλλά και καθ' όλη τη θερινή περίοδο), καθώς και της αντιμετώπισης κρίσεων και καταστροφών.

Ειδικότερα, οι ΕΔ διαθέτουν σε τακτική και έκτακτη βάση πάσης φύσεως οχήματα για την εξυπηρέτηση αναγκών της τοπικής και της ευρύτερης κοινωνίας.

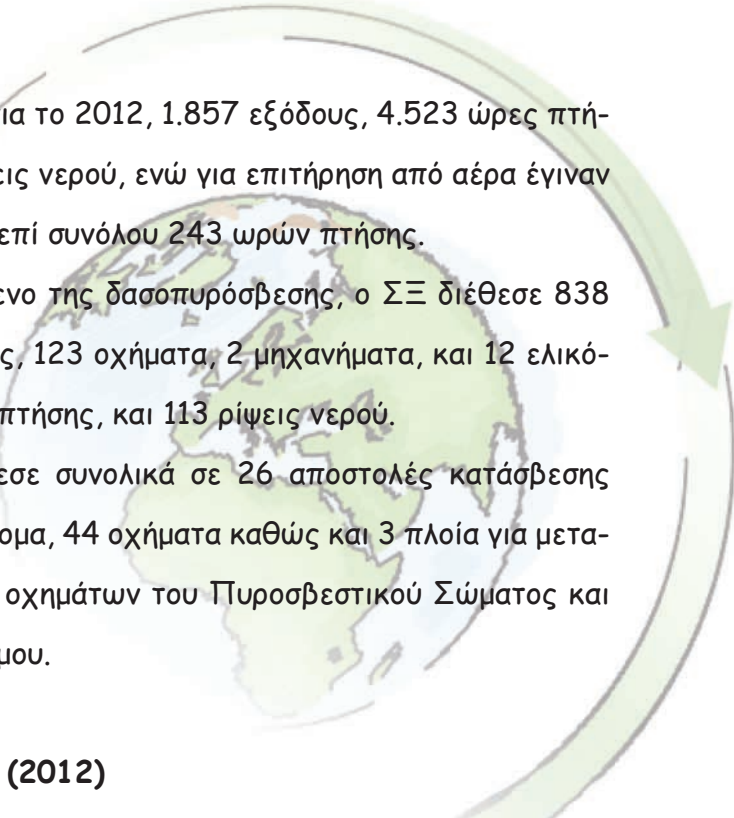
Ως λίαν ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω παραδείγματα:

- Διάθεση οχημάτων/ μηχανημάτων/ κατασκευή τοπικών έργων (ΣΞ, ΠΝ, ΠΑ)
- Δασοπροστασία - Περίπολα (ΣΞ, ΠΝ, ΠΑ)
- Πυρόσβεση - διάθεση προσωπικού και μέσων (ΣΞ, ΠΝ, ΠΑ)

Ενδεικτικά αναφέρονται παρακάτω ορισμένα ομαδοποιημένα αριθμητικά στοιχεία για το έτος 2012, τα οποία σημειωτέον αφορούν ένα μικρό μόνο μέρος της ευρείας κοινωνικής προσφοράς των ΕΔ (καθότι υφίσταται μεγάλο ακόμη μέρος κατά περίπτωση συνδρομών των ΕΔ, με μέσα και προσωπικό, στο τοπικό κοινωνικό σύνολο ανά την επικράτεια).

Δασοπροστασία - Δασοπυρόσβεση (2012)

Για την αεροπυρόσβεση, ένα ιδιαίτερα δύσκολο έργο, η ΠΑ

έχει να επιδείξει, για το 2012, 1.857 εξόδους, 4.523 ώρες πτήσης και 11.368 ρίψεις νερού, ενώ για επιτήρηση από αέρα έγιναν 140 εξοδοί α/φων επί συνόλου 243 ωρών πτήσης.

Στο αντικείμενο της δασοπυρόσβεσης, ο ΣΞ διέθεσε 838 στελέχη και οπλίτες, 123 οχήματα, 2 μηχανήματα, και 12 ελικόπτερα με 38 ώρες πτήσης, και 113 ρίψεις νερού.

Το ΠΝ διέθεσε συνολικά σε 26 αποστολές κατάσβεσης πυρκαγιών, 223 άτομα, 44 οχήματα καθώς και 3 πλοία για μεταφορά προσωπικού, οχημάτων του Πυροσβεστικού Σώματος και αεροπορικού καυσίμου.

Καθαρισμοί ακτών (2012)

Για τον καθαρισμό των ελληνικών ακτών, οι οποίες αποτελούν το κόσμημα της χώρας μας, καταβλήθηκε εξαιρετική προσπάθεια και κατά το 2012, σε συνδυασμό με την Ημέρα Περιβάλλοντος (5 Ιουνίου).

Ειδικότερα, ο ΣΞ, υπό την αιγίδα του ΥΠΕΘΑ και σε συνεργασία με τους ΟΤΑ των περιοχών, πραγματοποίησε καθαρισμό ακτών στον ηπειρωτικό και στον νησιωτικό χώρο (Ρόδος, Κως, Λέρος, Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος, Σαμοθράκη, Αλεξανδρούπολη, Ροδόπη, Καβάλα, Θεσσαλονίκη, Βόλος, Αττική, Λουτράκι, Κρήτη, Κόρινθος, Ναύπλιο, Γύθειο, Καλαμάτα, Πύργος και Πάτρα). Για τον σκοπό αυτόν διατέθηκαν 1.126 στελέχη

και οπλίτες και 110 οχήματα και μηχανήματα του Σώματος του Μηχανικού.

Το ΠΝ συμμετείχε με το σύνολο των Ναυτικών Υπηρεσιών στον καθαρισμό ακτών πλησίον του χώρου ευθύνης αυτών, σε συνεργασία με τις αντίστοιχες αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης σε όλη την Ελλάδα.

Η ΠΑ από την πλευρά της συμμετείχε και αυτή σε καθαρισμούς ακτών με προσωπικό. Συγκεκριμένα διέθεσε 337 άτομα (στρατεύσιμο και μόνιμο προσωπικό) από 28 Μονάδες, γεγονός που αποτελεί τη μεγαλύτερη συμμετοχή ποτέ από την ΠΑ και το οποίο επιβραβεύθηκε με συγχαρητήρια επιστολή από την Ηγεσία της ΠΑ.

Εξυπηρέτηση αναγκών (2012)

Αλλά και στην εξυπηρέτηση κοινωνικών αναγκών, αναφέρονται ορισμένες ενδεικτικές περιπτώσεις συνδρομής των ΕΔ.

Για παράδειγμα, το ΠΝ εκτέλεσε συνολικά 3 αποστολές υδροδότησης νήσων με διάθεση Υδροφόρων Πλοίων, μεταφέροντας συνολικά 1.390 τόνους πόσιμου ύδατος.

Από το Μηχανικό του ΣΞ πραγματοποιήθηκαν με προωθητές γαιών, εργασίες διάνοιξης και συντήρησης αντιπυρικών ζωνών, καθώς και μικρές εργασίες συντήρησης οδικού δικτύου.

Αντιμετώπιση Εκτάκτων Αναγκών (2012)

Από το ΣΞ, υλοποιήθηκε η άσκηση ΤΑΜΣ (Τακτική Άσκηση Μετά Στρατευμάτων) «Φύλακας Άγγελος» του 747 Ειδικού Τάγματος Μηχανικού (ΕΤΜΧ) με αντικείμενο την εκπαίδευση στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.

*Εικόνα 14: Άσκηση ΤΑΜΣ «Φύλακας Άγγελος»
του 747 ΕΤΜΧ του ΣΞ*

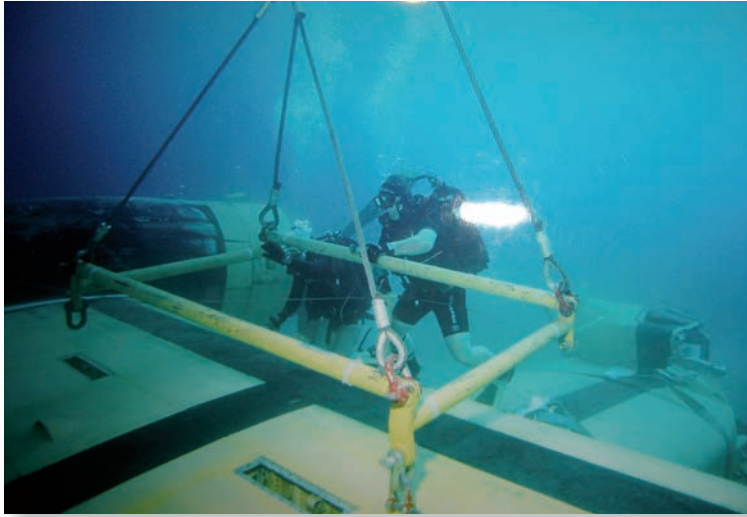
Αντίστοιχα και σε μεγαλύτερη έκταση, η ΚΟΜΑΚ (Κινητή Ομάδα Αντιμετώπισης Καταστροφών) της 206 ΠΑΥ (Πτέρυγα Αεροπορικών Υποδομών) της ΠΑ πραγματοποίησε ασκήσεις ετοιμότητας, εκπαιδεύσεις σε κοινωνικά ευαίσθητες ομάδες καθώς και αιτούμενες από τοπικούς φορείς επεμβάσεις.

Εικόνες 15 (α, β): Εργασίες 206 ΠΤΑΥ της ΠΤΑ

Εικόνες 16 (α, β, γ): Ασκήσεις ετοιμότητας ΚΟΜΑΚ της ΠΑ

Εικόνα 17: Υποθαλάσσιες εργασίες ανέλκυσης α/φους από κινητή ομάδα της 206 ΠΑΥ της ΠΑ

Εικόνα 18: Εργασίες συνδρομής ΠΑ (206 ΠΑΥ) - Σχέδιο ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ

Φυσική Παρουσία

Επισημαίνεται ότι πέρα από την υλοποίηση των πολλαπλών επιμέρους κοινωνικών δράσεων των ΕΔ με όλους τους ανωτέρω τρόπους, καταγράφεται ταυτόχρονα και η φυσική παρουσία μέσα στο κοινωνικό σύνολο, μεγάλου αριθμού στρατευσίμων και μόνιμων στελεχών των ΕΔ κατά την αντιμετώπιση διαφόρων συμβάντων και αναγκών, όπου απαιτείται και αιτείται η συνδρομή των ΕΔ. Η υπόψη φυσική παρουσία ενισχύει εν γένει τη σύνδεση και τη συνεργασία των ΕΔ με την κοινωνία.

*Εικόνα 19: Κατασκευή Γέφυρας τύπου «Bailey»
στο Ρέμα Πτοκοκάκι στο Δ. Πυθαγορείου Σάμου (ΣΞ)*

*Εικόνα 20: Επισκευή γέφυρας τύπου «Bailey»
στη Μπολιάνα Θεσπρωτίας (ΣΞ)*

Εικόνα 21: Αποχιονισμός δρόμων (ΣΞ)

Εικόνα 22: Διάνοιξη δρόμου (ΣΞ)

Εικόνα 23: Καθαρισμός ακτών (ΣΞ)

Εικόνα 24: Καθαρισμός θάλασσας και ακτών (ΤΠΝ)

**ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ ΜΕΙΛΙΤΟΥ ΧΕΙΜΑΡΟΥ
ΑΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΝΔΙ**

Εικόνα 25: Καθαρισμός χειμάρρου (ΤΤΝ)

Εικόνα 26: Καθαρισμός ακτών (ΤΤΝ)

Εικόνες 27 (α, β): Καθαρισμός ακτών (ΠΤΑ)

Εικόνα 28 (α, β, γ): Δενδροφύτευση (ΣΞ)

Εικόνα 29: Δασοπροστασία (ΣΞ)

Εικόνα 30: Δασοπυρόσβεση (ΣΞ)

Εικόνα 31 (α, β): Δασοπυρόσβεση (ΠΑ)

Εικόνα 32 (α, β, γ): Δασοπυρόσβεση (ΤΤΝ)

ΚΥΡΙΕΣ ΝΕΕΣ ΥΛΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ Η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Πέραν των προαναφερθεισών, οι κυριότερες, βάσει νέων πρωτοβουλιών και κατά τα οριζόμενα στον εγκριθέντα Στρατηγικό Σχεδιασμό και Στοχοθεσία του Τομέα Περιβάλλοντος του Υπουργείου, προγραμματιζόμενες περιβαλλοντικές δράσεις του ΥΠΕΘΑ, πολλές εκ των οποίων έχουν ήδη αρχίσει να υλοποιούνται κατά το τρέχον έτος (2013), με προοπτική ολοκλήρωσης σε βραχυπρόθεσμο/ μεσοπρόθεσμο/ μακροπρόθεσμο ορίζοντα, είναι οι ακόλουθες:

A. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- Ολοκλήρωση ανασκόπησης/ αναθεώρησης/ επικαιροποίησης της ΠΠ του ΥΠΕΘΑ.
- Ολοκλήρωση του δρομολογηθέντος Διαγωνισμού μεταξύ στελεχών των ΕΔ για την ανάδειξη της καλύτερης μελέτης/ πρότασης για περιβαλλοντικές και ενεργειακές υποδομές και αξιολόγηση της προοπτικής αξιοποίησής τους.

- Σχεδιασμός για ανάληψη στοχευμένων δράσεων, επί θεμάτων βιωσιμότητας και περιβάλλοντος/ ενέργειας του ΥΠΕΘΑ, στο πλαίσιο της επικείμενης Ελληνικής Προεδρίας της ΕΕ κατά το πρώτο εξάμηνο του 2014 (π.χ. προετοιμασία διοργάνωσης της επόμενης συνέλευσης DEFNET στην Αθήνα κ.λπ.)
- Πρόσθετη εξειδικευμένη εκπαίδευση προσωπικού σε θέματα διαχείρισης αμιάντου και αμιαντούχων υλικών.
- Δημιουργία/ λειτουργία περιβαλλοντικού ιστοχώρου www.greenarmedforces.gr ως βασικό εργαλείο άσκησης της ΤΠΤ ΥΠΕΘΑ για την υλοποίηση δράσεων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, καθώς και για την προς τα έξω προβολή του κοινωνικού/ περιβαλλοντικού έργου των ΕΔ.
- Έκδοση Διακλαδικού Στρατιωτικού Κανονισμού ενσωμάτωσης Αρχών Βιώσιμης Ανάπτυξης στις ΕΔ, για όλες τις δραστηριότητες (μεταφορές, εκπαιδεύσεις, βολές/ ασκήσεις, επιχειρήσεις, σχεδιασμός και υποστήριξη επιχειρήσεων κ.λπ.) των ΕΔ.
- Ολοκλήρωση πιλοτικής ανάπτυξης ΣΤΔ σε Μονάδα των ΕΔ και αξιολόγηση της προοπτικής επέκτασής της σε λοιπές Μονάδες.

Β. ΜΕΣΟ - ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- Αξιοποίηση ευρημάτων των πιλοτικών ερευνητικών και αναπτυξιακών περιβαλλοντικών έργων που υλοποιούνται ή προγραμματίζονται (μέσω ΕΣΠΑ, LIFE+ κ.λπ.) και επέκτασή τους σε λοιπά Στρατόπεδα και εφαρμογές.
- Καταγραφή των εγκαταστάσεων των ΕΔ σε ψηφιακή βάση (πράσινο κτηματολόγιο) και προσδιορισμός των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών τους στα πλαίσια του "zero footprint".
- Ενσωμάτωση τεχνολογικά προηγμένων και καινοτόμων λύσεων σε όλες τις νέες κατασκευές των ΕΔ, με χρήση ΑΠΕ και βιοκλιματικού σχεδιασμού, και παράλληλη διερεύνηση χρήσης των υπόψη αρχών/ λύσεων σε εφαρμογές κατάλληλες για συνθήκες εκστρατείας (deployable mode).
- Μέγιστη αξιοποίηση υφιστάμενων/ διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων από εθνικούς πόρους ή συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, για προώθηση περιβαλλοντικών και ενεργειακών έργων - επιτάχυνση ωρίμανσης προτάσεων.

- Βέλτιστη αξιοποίηση εκτάσεων ΕΔ για ανάπτυξη ΑΠΕ, κυρίως φωτοβολταϊκών συστημάτων, αλλά και λοιπών μορφών ενέργειας, όπως της αιολικής ενέργειας και της γεωθερμίας.

- Ανάπτυξη περιβαλλοντικών υποδομών για διαχείριση αποβλήτων, κατόπιν τεχνικής και οικονομικής αξιολόγησης των πλέον βιώσιμων επιλογών, με σκοπό την εξοικονόμηση πόρων.

- Ολοκλήρωση διερεύνησης της περιβαλλοντικής γνώσης, στάσης και συμπεριφοράς του προσωπικού των ΕΔ και καθορισμός/ αξιοποίηση βέλτιστων εργαλείων ενδυνάμωσης της περιβαλλοντικής συνείδησης σε όλες τις βαθμίδες διοίκησης.

- Υιοθέτηση αρχών Περιβαλλοντικής Διοίκησης (environmental management) στη δόμηση του ηγήτορα του 21ου αιώνα.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΚΟΙΝΗ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

ΚΙΝΗΤΡΑ - ΑΝΤΙΚΙΝΗΤΡΑ

Για την επιτυχή εφαρμογή και υλοποίηση της ΠΤΠ του ΥΠΕΘΑ απαιτείται η ενεργός συμμετοχή και προσφορά όλων των στελεχών των ΕΔ. Στην προσπάθεια για επίτευξη των παραπάνω, βασικό ρόλο θα διαδραματίσει ένα σύστημα κινήτρων, που θα κινητοποιήσει τα στελέχη και θα δώσει το έναυσμα για συμμετοχή στην κοινή προσπάθεια.

Τα κίνητρα αυτά θα χωρίζονται σε Ατομικά και Συλλογικά, με τα μεν πρώτα να αναφέρονται στα στελέχη προσωπικά και τα τελευταία στις Μονάδες και τους Σχηματισμούς.

Η πρώτη κατηγορία (ατομικά κίνητρα) έχει ως σκοπό να ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των στελεχών με την κατάθεση προτάσεων και ιδεών και την επιβράβευση αυτών με χρηματικά και ηθικά βραβεία.

Η δεύτερη κατηγορία (συλλογικά κίνητρα) έχει ως σκοπό να αναγνωρίσει την επίδοση των Μονάδων και Σχηματισμών στην υλοποίηση των στόχων της ΠΤΠ του ΥΠΕΘΑ. Θα έχουν τη μορφή ετήσιων βραβείων και θα χορηγούνται μετά από αξιολόγηση που θα γίνεται με βάση τους δείκτες περιβαλλοντικής επίδοσης που θα θεσπισθούν.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ

Η Περιβαλλοντική Πολιτική του ΥΠΕΘΑ βασίζεται στο Όραμα για βιώσιμες ΕΔ, οι οποίες εκπαιδεύονται και δρουν διασφαλίζοντας την επιτυχή εκτέλεση της αποστολής τους σήμερα αλλά και στο μέλλον. Το Όραμα αυτό συμπυκνώνεται στο τρίπτυχο «Εκπλήρωση της Αποστολής - Προστασία του Περιβάλλοντος - Σύμπνοια με την Κοινωνία».

«ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ... για έναν πιο "πράσινο" Στρατό»

*(«Hellenic Armed Forces ...
towards "green" transformation»)*

ΕΝ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΙ ...

Ελπίζουμε να έχουμε κάνει ήδη ένα σημαντικό βήμα για τη διαμόρφωση ενός στρατού που χωρίς να παρεκκλίνει της επιχειρησιακής αποστολής του θα συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας του και που θα στελεχώνεται από σύγχρονους ηγέτες και προσωπικό, με συνεπή περιβαλλοντική στάση, συμπεριφορά και συνείδηση.

Έτσι, με αναβαθμισμένη περιβαλλοντική συνείδηση και υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, μπορούμε να ελαχιστοποιήσουμε το περιβαλλοντικό μας αποτύπωμα και να μεγιστοποιήσουμε την εξοικονόμηση πόρων, ώστε να εκπληρώσουμε την καθημερινή επιχειρησιακή μας αποστολή με κριτήρια βιωσιμότητας.

Στο χέρι και ευθύνη όλων μας είναι να συνεχίσουμε την προσπάθεια αυτή, *ένα συνεχές ταξίδι*, για ένα καλύτερο αύριο για την κοινωνία.

**«ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ...
για έναν πιο "πράσινο" Στρατό»**

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΚΔΟΣΗ («ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟΣ») ΤΟΥ ΥΠΕΘΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΤΥΠΩΘΗΚΕ
ΑΠΟ ΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ.
ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΥΠΕΘΑ
ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ΣΕ ΧΙΛΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ
ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΤΟΥ ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΔΕΚΑΤΡΙΑ